

zmiraj toliko pripoveduje o surovosti Kranjcev, a o takih surovostih, kakor se godé na Dunaji, ali pa na Pruskem, na Kranjskem vendar še slišali nismo. Jaz odločno protestiram, da se kranjska dežela od one strani v deželnem zboru grdo sramoti. (Živahna pohvala na levi.) Črne pike, katere je gosp. Vesteneck navajal, so nezakonitosti, ki so se vršile pri volitvah, ko so nekateri glavarji nesramno gazili postavo. (Burna pohvala.) To je črna pika dežele naše, da v deželnem zboru sedi po nezakonitih činih voljena večina, ki ne zastopa ogromne večine prebivalcev. (Burno ploskanje na levi.) Se ve, da je okrajni glavar Vesteneck v svojem okraji napravil dosti hudih skušenj. — Poročevalec Vesteneck kliče deželnega glavarja na pomoč, češ, naj govornika opozoruje na dostojnost, a dr. Vošnjak opomni, da tak človek, kakor je Vestenek, ga ne bode učil dostojnosti, če nas on vedno provocira, mu odgovora ne bomo dolžni ostali, če vi sem streljate, streljali bomo nazaj. — Vitez Vesteneck pravi, da je poslanec Pfeifer to, kar je govoril, vse pravil uže v državnem zboru pri debati o proračunu. Nadalje pravi Vesteneck, da je nepoboljšljiv, da ne more brez policije živeti. Konečno graja litijsko občino, ki ima dva poslanca v deželnem zboru, pa ne stori ničesa za saniteto, ničesa za uboge. — Poslanec Pfeifer poročevalca Vestenecka stavi takoj na laž, dokazavši, da se je dogodjal, katerega je omenil, dosti pozneje vršil, kakor je on govoril v državnem zboru, da ga toraj tam ni mogel navajati. — Poslanec Svetec odgovarja, da Litija pošteno skrbi za uboge, da ima žandarmerijsko postajo, da je tudi saniteta dobra, kajti nahaja se v Litiji c. kr. okrajni zdravnik, okrajni ranočelnik, babica in lekarnica. Se ve, da je nemškutarska večina v klub nasprotovanju narodne stranke sprejela 3., in potem tudi 4. odsekovi predlog.

Dr. Poklukar poroča v imenu finančnega odseka o proračunih ustanovnih zakladov za l. 1880. in 1881., ki se potrdé. — Sprejme se predlog dr. Vošnjaka o oddajanju neozdravljivih ubogih bolnikov iz bolnišnice v hiralnico. — Dr. Vošnjak nasvetuje za finančni odsek, naj se občini slavinski dovoli 150 gold. podpore za most in škarpo, kar obvelja. — Konečno poslanec Navratil v imenu finančnega odseka nasvetuje, naj se telovadskemu učitelju Šmidtu za tisek drugega dela „Telovadne šole“ dovoli 150 gold. podpore, kar se sprejme.

## Mnogovrstne novice.

\* Za stavljenje katoliške stolne cerkve v Sarajevu darovali so v svojem imenu svitli cesar in v imenu cesarice 5000 gold., cesarjevič Rudolf 1000 gold., nadvojvode Ludevika Salvatorja 200 gold., Rajner 500 gold., Friderik 500 gold., kardinal Simor 3000 gold., finančni minister Szlavý 300 gold., vratislavski knezoškof Förster 50 gold. itd. Vsega nabranega denarja je 18.670 goldinarjev.

\* Posnemanja vredno je postopanje nekega župana v Nasavskem na Nemškem. Tamošnji župan je prepoval v krčme zahajati mladenčema, ki še niso 18 let stari. Zasačeni mladenec plača 1–2 gold., krčmar pa 2–4 gold. globe.

## Naši dopisi.

V Gorici 2. avg. — Glavna dika goriške dežele, stare Avstrije stari steber, cesarjev značajni gojitelj, najstariši in zvestejši njegov svetovavec in prijatelj — počiva od 28. julija t. l. v rodovinski svoji raki na Št.

Peterskem pokopališču blizu Gorice. Gosp. fzm. Ivan K. grof Coronini, čigar dušna in telesna krepost je čudovito vključevala 86letni starosti, umrl je prav na god svoje rajneke soproge, 26. julija med 10. in 11. uro dopoldne. Smrt njegovo imenujemo po pravici naglo, nepričakovano, čeravno ni uže par dni pred stanje njegovo bilo prav normalno. Črno zagrnjeni zastavi — deželna na deželni hiši (v Gorici) in mestna na magistratu — ste potrjevali okoli poldne 26. julija, kar se je bilo kakor blisk razglasilo po mestu. — Životopisa odlično zgodovinskega možaka, kakor je bil grof oče Coronini, ni mi treba menda vpletati v ta kratki dopis. Samo to naj povem, — zlasti gojiteljem in odgojencem noveje dobe — da je bil visoki gospod v vseh razmerah svojega življenja vselej stanovit in zvest katoličan in skoz in skoz — „značaj“. Ta misel se je meni najbolj usilovala v ginljivi tihoti, ko so preteklo sredo zvečer truplo spuščali v rako, ko je cesarjev namestnik, generalni adjutant fml. Frid. baron Mondel, vse do konca na tanko opazoval, kar se je v tem poslednjem trenutku milega godilo, ko so krasne vence znašali v grob, ko je zahajajoče solnce tako primerno povečevalo pomenljivi ta prizor. — O mrtvaškem sprevodu le toliko, da je bil rajncega vreden, častni stopinji in priljubljenosti njegovi primeren. Obrednik na čelu prvostolnega kapitlja in domačih duhovnov je bil kapiteljski dekan mons. Franc Mercina (mons. Mercina je bil do lanskega leta dekan v Št. Petru in rajncemu grofu jako priljubljen). Prvi za mrtvaškim vozom je šel rajncega sin, gosp. grof Franc, državne poslanske zbornice prvodsednik (v polkovniški uniformi). Z generaladjutantom bar. Mondel-nom na levici je stopal namestnik primorski, gosp. De Pretis, v civilni obleki. V cerkvi so čakali Nj. eksc. gospod knez nadškof dr. Gollmayr — rajncega somiselnik in prijatelj. Razen tržaških vojaških načelnikov se je udeležilo pogreba vse, kar ima Gorica vojaških in civilnih odličnikov, vsi uradi, vse korporacije. V prvo smo videli tudi naše veterane; izkazovali so čast svojemu častnemu predsedniku. Močno pa in nevšečno so pogrebu kratile veličanstvo krajne razmere: vas nima namreč nikjer prostora, da bi se bil mogel sprevod spodobno razviti in urediti. (Vojaki na pr. so se morali umakniti na stranske poti.) Gledajočega ljudstva se je vse trlo; pol Gorice je bilo v Št. Petru. Z oken vseh lepših hiš je visela črnina. — Rajncega dejanja so šla za njim, — preblagi spomin njegov ostane med nami. — V zvezi s popisom Št. Peterskega dogodka je misel na državnozbornično predsedništvo in na poslansko zbornico samo. Tisti dan, ko smo zgubili grofa Coroninija očeta, došlo nam je sporočilo o še drugi važni zgubi: Slovenci goriški so zgubili svojega velezmogućnega, mnogozaslužnega zastopnika v državnem zboru. Državni poslanec gosp. Andr. Winkler se je odpovedal državnega poslanstva! To je hud udarec njegovim volivcem in vsi deželi. Če pa uže mora tako biti, naj bode. Bog daj, da bi gosp. Winkler dobil naslednika vsaj enako značajnega, nesebičnega in delavnega, če tudi ne enako veljavnega. O tej zadevi ima zadnja „Soča“ pomenljiv — a ne preveč nadepolen sestavek. — Statistične posnetke iz naših srednješolskih letnikov in druge reči v prihodnjem dopisu.

Iz Kort v Istri 1. avg. R. — Zadnji dan julija je bil pri nas strašen dan. Pripodili so se iz morja črnosivi oblaki, nastal je grozovit vihar, kateri je ruval drevje s koreninami, lomil veje, metal po tleh vinske trte. Iz oblakov se vsuje debela in gosta toča in v enem trenutku je bilo vse potolčeno tako, da v več vaseh na trtah ne enega peresa ni ostalo. Slabo je bilo lani, ali naš slovenski kmet, ki je pobožen, delaven,

zmeren in varčen, se je pošteno preživel brez vse izdatne podpore, ker premožnejši so pomagali revnejšim. Dosti se jih je pa tudi zadolžilo z upanjem, da bodo letos vse poplačali. I res, letos je Bog vsega v obilosti pokazal, posebno grozdje je bilo prav lepo, al v enem hipu je šlo vse naše upanje po vodi. Ubogi kmet zdi-huje in joče, ker hiša je prazna, družina gola in polje opustošeno. V dolini Siciole, v kateri je 3000 oralov samih vinogradov, med katerimi jih je do zdaj po filokseri okuženih več ko 80 oralov, je toča vse potolkla, samo filoksera je menda še ostala. Pomilovanja smo vredni!

**Od ilirske Bistrice 2. avg. (Toča.)** Dne 31. julija popoldne in ponoči med 2. in 3. uro 1. avgusta pobila je toča in upanje ubogega seljana uničila v vaseh bistrškega davčnega in sodnijskega okraja: v Čeljah, Tominjah, Breah, Harijah, Zarečici, Dobropolji, Zarečji, veliki in mali Bukovici, Kosezah, Trnovem, Bistrici, spodnjem in zgornjem Zemonu, Jasenu, Vrbovu, Vrbici, Jablanici, od kodar je vso svojo vničevalno jezo nadaljevala v Kočanski kot. Hudoarni oblaki razširili so se le-sem od Tršaško-Primorskega, kjer je toča, kakor se sliši, še huje po Tatrih, Rjavcih, Pregarjih itd., kakor tudi dalje po Čičariji in Kastavščini proti Reki razsajala. Čuje se tudi, da so bile dne 31. p. m. okolo Vipave po minolem viharju vse gore od toče — kot se snegom — pobeljene. Ubogi kmetovalec! Tudi na gornji Pivki ni bilo vse na čistem pred točo. Bog se usmili! \*)

**Iz Košane 1. avg. V. (Vremška nevihta in železnica nemčursko-furlanska.)** Tudi iz našega kraja ne morem „Novicam“ poročati nič veselega; pa vsaj smo Slovenci uže vsega hudega privadili se in se še vedno vaditi moramo. Po celi mesečni hudi suši dobili smo včeraj nankrat dežja dovolj, a žalibog, da se nas ta pot tudi toča ni ognila. V strašni nevihti utrgal se je oblak, da je prav scurkoma lilo; vmes se je pa vsipala lešnikom podobna toča, katera je učinila mnogo škode, posebno pa po vinogradih. A tudi ploha je veliko škodovala, ker je več njiv razorala ali pa posula. Tudi ob železnici je raztrgala škarpe, zasipala grabne, šine bile so na nekaterih krajih zasute z zemljo, na drugih zalite z vodo. — Ker ravno o železnici govorim, naj vam povem, kako vodstvo južne železnice spoštuje pravice slovenskega naroda, čegar zemlja jej donaša na milijone dobička. Na postaji Zgornje-ležeški namreč so štirje uradniki: 2 trda Nemca, 2 pa Furlana, katerih nijeden ne ume slovenščine. Če tedaj kdo zahteva slovenski, se vsi štirje debelo gledajo ter poprašujejo: „Was will er denn?“ A še lepše. Ti štirje se tudi med sabo ne umevajo, kajti Nemca ne znata laški, Furlana pa ne nemški! Čemu tedaj samo tujci, in nobenega domačina?! — Hvala tedaj našim deželnim in državnim poslancem, da zmerom in zmerom povdarjajo, kako se zmerom in povsod nam Slovencem žaliyo narodne pravice; naj le ne nehajo s temi pritožbami, dokler ne dojde tudi nam Slovencem pravica.

**Iz spodnje Idrije 1. avg.** — Včeraj popoldan ob pol tretji uri je strela udarila na Karnicah, hiš. štev. 3 pri Kašparju Močniku v Kendovim vrhu, in je 3 goveda ubila in hlev do tal vpepelila. Škode je okoli 1000 gold.

**Iz okraja novomeškega 15. julija.** — V našem okraji se je uni in ta mesec vršilo 6 volitev občinskega starešinstva. Izvoljeni so bili: v Zagradci za župana Janez Ferlin, posestnik v Gabrovki, za svetovalca pa Janez Žnideršič, posestnik iz Brega in Jožef Adler, posestnik v Gabrovki, — v Ambrusu za župana Anton

Godec, posestnik v Ambrusu, za svetovalce pa France Papež, posestnik v Malem Korenu, France Gregoričič, posestnik v Brezovem Dolu in Jožef Muhič, posestnik v Višnjah, — v Smuki za župana Matija Mauser, gostilničar in posestnik v Toplem Rebru, za svetovalca pa Andrej Peče, posestnik v Smuki in Jurij Gliebe, posestnik v Smuki, — v Dvoru za župana Janez Suro mlajši, posestnik v Dvoru, za svetovalce pa Janez Jerše, gostilničar in posestnik v Jami, France Kuhelj, posestnik v Nemški Vasi in Anton Tekavčič, gostilničar in posestnik v Dvoru, — v Trebnjem za župana dozdani župan Emanuel Tomšič, gostilničar in posestnik v Trebnjem, za svetovalce pa Edvard Schaffer, c. kr. stotnik in posestnik v Vinji Gorici, France Potokar, posestnik v Račjem Selu, Jožef Planšek, posestnik v Vrhtrebnjem, Janez Sircelj, posestnik v Rihpovcu in France Miklič, posestnik v Starem Trgu, — v Beli Cerkvi za župana Florijan Zorko, mlinar v Družinski Vasi, za svetovalce pa Janez Ferkolj, posestnik v Dolnjem Kronovem, Anton Lušina, posestnik v Beli Cerkvi in Janez Rešetič, posestnik v Tomažji Vasi.

**Iz Črnuč 3. avg.** Zidanje naše nove farne cerkve je šlo, hvala Bogu, prav veselo spod rok, tako, da smo uže 20. dne junija blagoslovljenje vogelnega kamna po prečastitem ljubljanskem gosp. proštu Zupanu slovesno obhajali, 24. julija pa smo uže presbiteriumu dva vogla dozidali na veliko veselje vsem našim faranom. Al — za veseljem prišla je žalost: 28. dne julija opoldne vstraši nas žalostno vpitje „ogenj, ogenj!“ ki je 9 gospodarjem pohištvo in, razen dvema, vsa druga kmetijska poslopja vpepelil. Zgorela, ali bolj prav rečeno, zadušila se je od vročine v hramu 84 let stara samica, ki ni mogla več bežati; tudi 3 praseta, 1 telico in 1 junčka je ogenj pokončal. Škoda je tedaj velika, čeravno se na hvalo gospodarjem more reči, da so vsi zavarovani bili, al — premalo. Čez vse to pa je prišlo zdaj še strahovito vreme, ki jim je po ognji še ostalo zidovje večidel razrušilo. Vsa ta nesreča naših ljudi pa je tudi nesreča za našo cerkev, za katero usmiljenja vredni pogorelci ne morejo nič storiti, drugi sofarani pa tudi ne vedó, ali naj bi pogorelcem ali cerkvi pomagali. Obračam se tedaj zaupljivo v tej nesreči do usmiljenih src vnanjih dobrotnikov, naj prihité na pomoč našim pogorelcem, pa tudi cerkvi naši. Prepričani smo, da bodo tudi „Novice“ nam rade izročile, kar se jim milodarov za nas pošlje.

Lor. Mazek, župnik  
v imenu vseh faranov.

**Iz Ljubljane.** — Gosp. vitezu Schneidu, državnemu našemu poslancu, na čast bil je v nedeljo popoldne v „hotelu Europa“ napravljen banket, pri katerem se je zbralo okoli 100 volilcev, med katerimi tudi tukajšnji naši narodni državni poslanci (iz dežele sta došla tudi gospoda Pfeifer in Obreza), vsi v Ljubljani bivajoči narodni deželni poslanci, mnogi narodni mestni odborniki in drugi zastopniki mnogovrstnih stanov, na kratko smemo reči, vsa narodna inteligenca glavnega našega mesta. — Dvorana je bila lepo okinčana in med obedom je svirala godba. Ko v dvorano stopi gosp. vitez Schneid, so ga pozdravljali gromoviti živio klici. Vsem zbranim se je na obrazu bralo, kako jim srce igra veselja v spominu na 30. junija lanskega leta, ko je Ljubljana si osvetlila lice in tako izvrstnega možaka si za svojega zastopnika izvolila v državni zbor, od katerega so danes imeli kaj več izvedeti, kako je postopal in kako bode dalje postopal v tesni zvezi z našimi družimi narodnimi poslanci in pa konservativno stranko v državnem zboru.

Ko je tako skupščina v veselih razgovorih si uže obed nekoliko časa sladila, vstane deželnega glavarja namestnik dr. Jan. Bleiweis in poprime besedo tako:

\*) Prosimo!

„Gospoda! Ni ga veselega obeda, da ne bi bilo zdravic ali napitnic vmes. I kako, da današnji naš banket ne bi bil vesel, ko imamo čast, med seboj imeti visokočastitega gosp. viteza Schneid-Treuenfeldskega, z dušo in telesom našega! (Živio!)

Ker tedaj vem, da naš banket ne bode brez zdravic, dovolite mi, častiti gospodje, čast, da jaz prvi povzdignem kozarec in napijem na proslavo Njegovemu veličanstvu, presvitlemu našemu cesarju Frančišku Josipu I. (Navdušeni živio-klici.)

Ni pa ta napitnica le običajna formaliteta, ampak izraz je hvaležnih src naših do presvitlega cesarja, v katerem ne častimo samo našega najvišega gospoda in vladarja, ampak tudi našega največega dobrotnika v materialnem in duševnem obziru. Vsaj je ni elementarne nesreče, da ne bi bil naš cesar prvi pomočnik, — kjer šole in cerkve potrebujejo pomoči, zopet je pomočnik cesar naš, in tako neprenehoma tekó darovi iz dobrotljivih njegovih rok. A tudi v duševnem oziru je presvitli cesar naš veliki dobrotnik; poklical je v ministerstvo možé, katere je resna volja, pomiriti narode po poti narodne ravnopravnosti in tako se tudi mi Slovenci nadejati moremo, da dosežemo, kar nam po pravici gre pred Bogom in svetom!

Njemu tedaj: našemu najvišjemu gospodu in vladarju in našemu največjemu dobrotniku, ki bode 18. dne t. m. obhajal 50letnico svojega preblagega življenja, — Njemu veljá ta napitnica, v kateri navdušeni kličemo: Slava, slava presvitlemu cesarju Frančišku Josipu I.! Bog ga poživi še novih 50 let!“ (Burni slava- in živio-klici, godba pa gode cesarsko himno..)

Gospod vitez Schneid potem čez nekoliko časa vstane in govori (slovenski) tako-le:

„Gospoda moja! Zahvaljujem se slavnemu gosp. dr. Bleiweisu za prijazne besede, s katerimi me je omenil. Hvale- in živio-klicev, katere mi izrazujete, nikakor ne zaslužim. Storil sem le kakor hraber voščak svoje dolžnosti. Vaša hvala gre temveč našemu vodji grofu Hohenwartu. (Živio!) Iz Hohenwartovega delovanja sije prava ljubezen do domovine in do vladarja.

Akoravno naša stvar ne bode premagala takoj, premagala bode vendar-le! Mi nimamo posebnih interesov, temveč vsi naši cilji so obrnjeni le na mogočnost in velikost države! (Res je!)

Zadovoljen sem in veseli me, ko stopam danes prvič javno pred Vas, da se Vam zahvaljujem za veliko zaupanje, katero ste za časa mojega delovanja stavili v me. Ni mi treba še le zagotovljati Vam svoje tople želje, da sem se v vsakem oziru potegoval za pravice naše ljube skupne domovine.

In poleg tega sem vedno dokazoval svojo nepremično udanost za to lepo deželo, ter sem vedno ostal zvest svojemu lojalnemu mišljenju“. (Živio!)

(Potem nadaljuje nemški:)

Mi danes stojimo v sredi velicega boja dveh mogočnih strank. Poslednji cilj obeh je enak: varovanje in vzvišenje moči avstrijske države.

Jaz mislim, da bi bilo frivolno grdenje, če se izreka dvom, da ena ali druga teh strank nima tega cilja, ali da ga nima v prvi vrsti pred očmi. V Avstriji ni nobenega volilnega okraja in nobenih tacih volilcev, ki bi poslali zastopnika v državni zbor, ki bi hotel kak drug politični cilj dosežati. Diferenca torej po sreči ne leži v cilju, temuč v potih, po katerih obe stranki hodite, da bi k istemu cilju prišli, in v sredstvih, katerih se pri tem poslužujete.

Liberalna stranka dela na izpremembo in vedno reformiranje obstoječih razmer na vsem polji državnega

bitja — kakor ste še le nedavno v kranjskem deželnem zboru videli, in jaz mislim, da hoče svobodo bolj zavoljo reformiranja, in napredek bolj zavoljo sisteme nego iz notranje potrebe. Naravno je, da morajo v postavodajstvu in v upravi k centralizmu težiti, kateri jim vsled svoje organizacije olajšuje delo, nameravane spremembe izvrševati. V logični zvezi te koncentrujoče delavnosti morajo se vsi zadržki odstraniti, katere stare tradicije, narodne različnosti, in posebne navade in mišljenja nasproti stavljajo občenemu niveliranju.

Gospoda moja! Duševno stanje 19. stoletja, organizacija človeške družbe, rastoča ljubezen do staronavadnega, dandanes ne pripuščajo več tacih stoplénj in zmešanj med narodi, navadami in pravicami, kakor so jih v prejšnjih dobah nekatere države doseči mogle.

Sicer je centralizem le liberalni stranki pripravo razpoloženje za boj, in liberalna stranka je imela pred nemnogimi leti tudi avtonomistično zastavo, ter nam je zapustila kot spomin svoje ne ravno srečne roke: življenja nezmožno občino in okrajne zastope.

Nezmožna, da bi svoj cilj dosegla, stavi liberalna stranka državo v neprestani boj razžaljenih ljudstev in nezadovoljnih dežel, nehče končati narodnega vprašanja in vzbuja vedne ustavne boje med deželami in državo. (Klici: res je!)

Naša pota, gospoda moja, so druga.

Konservativna stranka ima za seboj složno množico ljudstva, ki ni prijazno prehitrim, nervoznim premembam, ki ne ljubi odpravljanja tacih zakonov, v katere se je vživelo, ki je protivno oviranju narodnega razvijanja in boju zoper cerkev.

Ker smo mi konservativni, stopili smo na stališče danes veljavnega državnega prava, katero, ako-ravno je ustvarjeno od nam nasprotne stranke zoper nas in brez nas, hočemo vendar zvesto in lojalno spoštovati, dokler nas potreba narodov ne prisili tako daleč, da bomo predlagali njega spremembe po postavnem potu.

Ker smo konservativni, siliti smo morali na to, da se z državnimi osnovnimi zakoni zagotovljene pravice vsakemu narodu gledé hranjenja in gojenja svojega jezika uže enkrat uresničijo, kajti mi hočemo, da so vsi narodje v Avstriji zadovoljni. (Živio!)

Mi se bojujemo zoper materialistične svetovne nazore, ki jih liberalizem v svoje varstvo jemlje, kateri napolnujejo narode s strupom dvoma; mi smo prepričani, da ima domoljubje in čutje za cesarsko hišo, požrtvovalnost in udanost svoje korenike samo v npravstveno-verski odgoji, nikakor pa se ne more doseči po potu filozofične indukcije.

Gospoda! Padanje liberalnega strankarskega vladanja ni bil samo slučaj. Moralo je priti zaradi raznovrstnih narodnosti in političnih interesov, katere je hotelo zatreti, ki se pa ne dajo uničiti in, kakor resnica in pravica prebije vse, tudi dalje živé, nego strankarske vlade.

A ker se je liberalno vladanje s strahovitimi zakonskimi zavarovalnimi sredstvi ogradilo za svoj obstanek, konservativna stranka tudi še do danes ni mogla in ne more priti do prevladajoče večine in nadomestiti prejšnji sistem z družim.

V takem stanju, gospoda moja, rodila se je koalicijska misel. Ako bi ta misel ne bila imela druge posledice, kakor da je odvrnila nastop strogo strankarske vlade, uže samo to bila bi sreča za narode in odpočitek v boji interesov.

A nje posledica je bila še ena druga, mnogo važnejša. S koalicijo se je zmanjšala pri naših nasprotnikih zavest o njihovi moči, njih zahtevanja so zategadel

oslabela in ekstremna prizadevanja so bila prisiljena udati se.

To vidite jasno iz obravnavanj državnega zbora, iz defenzivnega položaja liberalne stranke, iz predrugačenja njenih reformskih predlogov, in v tem, da so se nje „naprednjaške“ želje ohladile.

A tudi mi smo dosti izkusili, marsikako željo odložili, in svoje sodbe ublažili. Ako nam je zmaga namenjena, ostali bodemo, tako upam jaz, konservativni.

Zato pa je bilo zasedanje državnega zbora v resnici rodovitno in koristno, a ne neuspešno, kakor se očita. Prosim vas, gospoda, da se ne motite o težavnem boji, katerega moramo bojovati in ga bodemo bojovati morali še dolgo. Dunajsko časopisje, delujoče z velikanskimi duševnimi in gmotnimi pripomočki, ruje zagrizeno zoper nas s pomočjo mnogobrojnih intelektualnih in političnih zaveznikov. V zvezi z našimi protivniki so visoki finančni krogi, od katerih pričakujejo ti, da bodo branili njih interese. Poleg tega nas nadlegujejo in nam škodijo perfidni in denuncijantovski napadi brezimennih žurnalističnih kupljenih oseb.

O naših namerah ljudstvo slepé na tak način, za katerega ne najdem ni parlamentnega izraza.

Mi nismo niti kaki reakcionarji, niti se v Avstriji ne najde taci politikarjev, ki bi hoteli zopet fevdalne razmere ponoviti ali vspostaviti.

Ali kljubu našim nasprotnikom in njih močnejšim sredstvom, mora moč stvari, katero mi zastopamo, koncem zmagati, (živio!) ker ona dela za moč države po zadovoljenju njenih narodov.

Ta zmaga pa ne pomeni uničenja nasprotnikov, niti proskripcije, niti političnega mučenja, niti proganja svobodnega mišljenja. Kljubu britkim izkušnjam ne bomo se dali zapeljati, da bi enako z enakim povračevali.

Mi bodemo znali v gospodarskem vprašanju na primeren način prisiliti premični kapital na pomoč ne ozirajoč se na upor takih elementov, katerim ni mari za državo.

Trudili se bodemo, da zabranimo strašno razširjajoče se propadanje posamnih gospodarstev produktivnih stanov v ljudstvu.

Energično bodemo pobijali oderuštvo ter izsesavanje ljudstva po dobička željnih društvih in se ne bomo pri tem dali motiti od nobenih sofističnih doktrin.

Trdno oklepajoč se državne misli, nepremično pazeč na velikost in moč države, dokazali bodemo vselej to svoje prvo in najsvetejše prizadevanje z žrtvami in udanostjo do države, s pokornostjo in zvestobo do vladarja.

S temi nazori in temi nameni sem dozdej deloval, hočem na dalje delovati (živio!) in čutim, da sem v sporazumljenju s svojimi volilci. (Živio!)

(Gospod vitez Schneid nadaljuje zopet slovenski:)

Gospoda moja! Upajmo v prihodnost. Ni dnevi in tudi meseci ne odločujejo dolgoletnih bojov!

Moč Vaša bode vstrajala tako dolgo, dokler boste imeli zaupanje v svoje poslance.

Stvar, za katero smo se možato potegovali, je gotovo dobra in sveta.

Zatorej vzdignem svojo čašo ter kličem: živi bela Ljubljana, živeli vrli prebivalci glavnega mesta ljubljanskega! (Burni dolgotrajni „živio“-klici.)

Govor viteza Schneida je neprenehano izbujeval glasno odobravanje. No, to je bila krepka pa temeljita beseda, ki bode izburjala vse laži-liberalce.

Zdajci trgovec gosp. Kušar vstane in se v imenu narodnih ljubljanskih meščanov z gorečo besedo zahvaluje gosp. vitezu Schneidu za njegovo patriotično delovanje ter mu zaupanje izreka za vso prihodnost, meščanom pa čestita, da so si tacega izvrstnega zastopnika izvolili v državni zbor. In burni živio-klici so potrjevali, da je govornik pravo rekel.

Z napitnico gosp. dr. Zarnika ministerstva predsedniku grofu Taaffe-u in c. kr. deželnemu predsedniku gospodu Winklerju, gosp. dr. Vošnjaka dr. J. Bleiweisu, in gosp. P. Grasselli-a slovenskim državnim poslancem je bila vrsta bolj oficijalnih napitnic pri kraji, po kateri pa je prišla še velika vrsta družih, katerih danes omeniti, nam prostor ne pripušča.

— (Katoliška družba rokodelskih pomočnikov v Ljubljani) obhaja prihodnjo nedeljo 8. dne t. m. in v ponedeljek 9. avgusta petindvajsetletnico svojega obstanka. Obhajanje to bode jako slovesno, kajti doide tudi odličnih tujih gostov. Ob poli 9. uri dopoldne v nedeljo gredó vsi deležniki iz družbine dvorane v nunsko cerkev tako-le: 1. deputacije društev iz Maribora, Zagreba, Celovca, Inomosta, Gradca in Dunaja; 2. ljubljansko društvo rokodelskih pomočnikov. Tu je pridiga, slovesna sv. maša, Te Deum. Po dokončani službi božji gre sprevod v isti vrsti z godbo skozi Šelenburgove in Slonove ulice, po Marijinem trgu in frančiškanskem mostu, skozi špitalske ulice, po mestnem trgu in Hradeckijevem mostu in čez Turjaški trg v družbine prostore nazaj. Ob poli 1. uri: Skupni obed v čitalnični restavraciji, — ob 8. uri zvečer pa je slavnostna beseda z govori in petjem v čitalnični dvorani. Potem zabava s petjem in godbo. V ponedeljek 9. avgusta ob 6. uri se družba z gosti s posebnim vlakom odpelje v Bled. Ob 9. uri služba božja za umrle pokrovitelje, ude in dobrotnike društva v cerkvi na otoku. Vožnja po jezeru, ogledovanje okolice itd. Ob 7. uri zvečer se vsa družina s posebnim vlakom zopet v Ljubljano povrne. — Le povabljeni gostje in z društveno znamko okinčani udje se morejo udeležiti slavnostnih zabav.

— („Besedo“ v nedeljo v čitalnici na korist Dolenjcem) so sama nebesa v svojo protekcijo vzela, kajti v lepem vremenu do 11. ure se je na okinčanih vrtnih prostorih in z dobro strežbo gostilničarja vršila. Izvrstna v pevskem, izvrstna v telovadskem oddelku, bogata na dobitkih, obiskana dobro, tudi vit. Schneid je bil pričujoč, donesla je Dolenjcem čistega dohodka 300 gl.

— (Prostovoljna požarna bramba ljubljanska) obhaja 15. in 16. dne t. m. desetletnico svojega obstanka z veliko svečanostjo. Njen program objavimo v v prihodnjem listu, danes rečemo le to, da si je požarna bramba (opustivši nepotrebno politikovanje) po svoji žrtovalnosti in neutrudljivem delovanju skozi vseh 10 let pridobila živo priznanje vseh meščanov, ki bodo gotovo tudi simpatično pozdravljali desetletnico.

### V pomoč po toči poškodovanim Dolenjcem

je „Novicam“ poslal gosp. Valentin Pleiweis, posestnik na Dunaji, zdaj v Bledu 10 gld., in gosp. Hugo Abeles, fabrikant na Dunaji, 5 gold. Vseh 15 gold. je vredništvo izročilo dotičnemu gosp. blagajniku.

### Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Čedalje več se na horizontu vnanje politike kaže znamenj, da v jeseni ali še pred se pričnó novi boji in da bojišče bode zopet Turčija, od kodar Evropi pretijo nevarnosti.